

Allmennoffentlighet

Av Marius Stub

1. Innledning

- Reglene i offentleglova gir enhver krav på innsyn i forvaltningens saksdokumenter mv.
 - En part kan i tillegg kreve innsyn etter forvaltningslovens regler
 - En part vil normalt kreve innsyn i egen sak i medhold av forvaltningsloven
 - Det er først der han har behov for innsyn i andre saker at kravet vil fremmes i medhold av offentleglova

1. Innledning

- Hvorfor har vi regler om offentlighet i forvaltningen?
 - I forarbeidene nevnes fire hensyn særskilt, jf. Ot.prp. nr. 102 (2004-2005) s. 24-25:
 - (1) Demokratihensynet
 - (2) Kontrollhensynet
 - (3) Rettssikkerhetshensynet
 - (4) Kunnskapshensynet
 - En tilsvarende oppregning finnes i lovens § 1

1. Innledning

- Kort om rettskildebildet
 - Den sentrale lov: Offentleglova
 - Offentlighetsprinsippet er også grunnlovfestet, jf. Grunnloven § 100 femte ledd:
 - ”Enhver har Ret til Indsyn i Statens og Kommunernes Akter og til at følge Forhandlingerne i Retsmøder og folkevalgte Organer. Det kan i Lov fastsættes Begrænsninger i denne Ret ud fra Hensyn til Personvern og af andre tungtveiende Grunde.

1. Innledning

- Hvilken betydning har Grunnloven § 100 ved siden av bestemmelsene i offentleglova?
 - Innst. S. nr. 270 (2003-2004) s. 59-60:
 - ”bør være mer enn en symbolsk markering”
 - ”bør sette reelle skranke for lovgivernes myndighet, og [den] bør kunne håndheves av domstolene.”
 - Bestemmelsen har etter dette tre funksjoner:
 - Den gir enhver rett til innsyn i saksdokumenter
 - Den utgjør en skranke og retningslinje for lovgiverne
 - Den utgjør en skranke og retningslinje for forvaltningen

2. Reglens anvendelsesområde

- Virkeområdet er angitt i offentleglova § 2
 - Det sentrale for oss, er § 2 første ledd bokstav a
 - Loven gjelder for ”staten, fylkeskommunane og kommunane”
 - Dette omfatter også offentlige granskingskommisjoner som nedsettes av regjeringen eller av et departement

2. Reglens anvendelsesområde

VG nektes innsyn

En systematisk gjennomgang av 22. juli-kommisjonens postjournal, gir et anslag om omtrent 50 personer som har vært inne til kommisjonen for samtale.

Men VG vet at kommisjonen har snakket med over 100 personer, og ba derfor om innsyn i den komplette oversikten over hvem disse personene er.

Kommisjonens sekretariat sa først at de ikke ville kommentere dette på grunn av tidspress. Etter nok en innsynsbegjæring, fikk VG avslag.

«Når det gjelder nedtegnelser over hvem i den enkelte etat kommisjonen har snakket med, utenom ledere, finner

kommisjonen at dette er organinterne dokumenter som kan unntas fra innsyn etter offentleglova § 14 (1). (...) I og med at offentligheten har fått innsyn i hvilke ledere og etater som er blitt innkalt til samtale, mener kommisjonen hensynet til offentlighet er tilstrekkelig ivaretatt. Behovet for offentligheten bør her også veies opp mot den enkelte tjenestemanns behov for vern» heter det i E-posten til VG.

Kritisk: Arne Jensen i Norsk Redaktørforening mener det er håpløst hemmelighold å holde mange av kildene i 22. juli-kommisjonens rapport hemmelig.

3. Hovedregelen

- Hovedregelen fremgår av § 3
 - ”Saksdokument, journalar og liknande register for organet er opne for innsyn dersom ikkje anna følgjer av lov eller forskrift med heimel i lov. Alle kan krevje innsyn i saksdokument, journalar og liknande register til organet hos vedkommande organ.”

3. Hovedregelen

- Bestemmelsen reiser fire spørsmål
 - Hva er et dokument?
 - Hva er et saksdokument?
 - Hva er "journaler og liknande register for organet"?
 - Er "alle" alle?

3. Hovedregelen

- Hva er et dokument?
 - Med ”dokument” mener loven det samme som forvaltningsloven, jf. offentleglova § 4 første ledd
 - Hva omfattes?
 - Tradisjonelle og elektroniske dokumenter
 - E-post
 - Datafiler med lyd, bilder eller film

3. Hovedregelen

- Hva er et saksdokument?
 - § 4 annet ledd første punktum:
 - (1) Dokumenter som er kommet inn til eller er lagt frem for et organ, og som gjelder ansvarsområdet eller virksomheten til organet
 - (2) Dokumenter som organet selv har opprettet, og som gjelder ansvarsområdet eller virksomheten til organet
 - Når er et dokument opprettet?
 - » § 4 annet ledd annet pkt.: ”Eit dokument er oppretta når det er sendt ut av organet. Dersom dette ikkje skjer, skal dokumentet reknast som oppretta når det er ferdigstilt.”

3. Hovedregelen

- Gjelder det en ”nedre grense”?
 - Uformelle notater om rent praktiske spørsmål, huskelapper mv. (”hest er best”) anses ikke som saksdokumenter
 - Graver: *Alminnelig forvaltningsrett* s. 453 jf. s. 358
 - Sivilombudsmannens årsmelding for 2009 s. 177

3. Hovedregelen

- Hva er "journalar og liknande register"?
 - "journalar"
 - Med journaler tenker loven på de journaler som skal føres etter arkivloven mv., jf. offentleglova § 10
 - Arkivforskriften § 2-6 første ledd annet punktum
 - "I journalen skal ein registrere alle inngåande og utgåande dokument som etter offentleglova § 4 må reknast som saksdokument for organet, dersom dei er gjenstand for saksbehandling og har verdi som dokumentasjon."
 - "liknande register"
 - Enkle postlister og sakskort

3. Hovedregelen

Bokmål | Nynorsk | Sámeqiella | English

Regjeringen.no | Regjeringen Stoltenberg II | Departementene

Hjelp | Kontakt

 OFFENTLIG ELEKTRONISK POSTJOURNAL
En tjeneste fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet

a a a

Om OEP

Til forsiden

Regelverk

Bruke OEP

Brukerveiledning
Spørsmål og svar

Søk i OEP

Enkelt søk
Avansert søk
Kronologisk søk

Statistikk

Om OEP

Offentlig elektronisk postjournal er en felles publiseringstjeneste for statlige virksomheters postjournaler. Virksomhetene bruker publiseringsløsningen til å gjøre sine egne postjournaler tilgjengelig på Internett for alle brukere. De ulike postjournalene blir deretter samlet i en felles database som blir gjort søkbar for brukerne. Brukerne kan søke etter informasjon gjennom OEP og bestille innsyn i den informasjonen de finner interessant. Denne bestillingen blir sendt til den virksomheten som er ansvarlig for journaloppføringen. Deretter blir bestillingen behandlet av virksomheten som et innsynskrav, og brukeren får svar direkte fra virksomheten.

Hva er formålet med OEP?

OEP er et ledd i regjeringens arbeid for å fremme åpenhet og demokrati i forvaltningen. Formålet med OEP er å gjøre offentlig forvaltning åpnere og lettere tilgjengelig for brukerne. OEP er hjemlet i offentlighetsloven med tilhørende forskrift.

Hvem står bak OEP?

OEP er utviklet av Fornyings-, administrasjons og kirke departementet (FAD). Direktoratet for forvaltning og IKT er forvaltnings- og administrasjonsansvarlig for tjenesten på vegne av FAD, som eier tjenesten. Innholdet i OEP blir publisert av departementene og de statlige etatene som eier postjournalene. For tiden leverer følgende virksomheter postjournaler via OEP:

OEP
Offentlig elektronisk postjournal

3. Hovedregelen

Regjeringen.no Regjeringen Stoltenberg II Departementene

 OFFENTLIG ELEKTRONISK POSTJOURNAL
En tjeneste fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Hjelp Kontakt

a a a Bestillingskurv PDF Utskrif

Søkeresultat [Endre søkekriteriene](#) [Nytt søk](#)

Søk på:
'Marius Stub' i alle virksomheter
Viser 1 - 3 av 3 treff.

Resultatet er sortert på relevans. Klikk på kolonneoverskrifter for å sortere resultater.

Saktittel	Dokumenttittel	Saksnr.	Dok.nr.	Virksomhet	Dok. dato	Avsender/mottaker	Unntaksgr. dok	Arkivkode	Bestill
Vestby kommune - qbnr 132/106 - Ishusveien 13 - klage på dispensasjon for oppføring av brygge - platting - rekkverk og sjøbod	Vestby kommune - qbnr 132/106 - Ishusveien 13 - utkast til tilsvar - oversendelse av dokumenter i saken	2008/8815	14	FMBU	17.06.2011	FRA: Fylkesmannen i Buskerud TIL: Regjeringsadvokatenv/Marius Stub			Legg i kurv
Vestby kommune - qbnr 132/106 - Ishusveien 13 - klage på dispensasjon for oppføring av brygge - platting - rekkverk og sjøbod	Vestby kommune - qbnr 132/106 - Ishusveien 13 - oversender ytterligere dokumenter til orientering	2008/8815	20	FMBU	01.08.2011	FRA: Fylkesmannen i Buskerud TIL: Regjeringsadvokaten v/Marius Stub			Legg i kurv
Pålagt plansamarbeid Oslo / Akershus	Plansamarbei om areal og transport i Oslo og Akershus Innkalling til møte i styringsgruppa 0705 kl 1200 - 1400	2009/01936	71	MD	30.04.2010	TIL: Byråd Bård Folke Fredriksen, Oslo kommune Byråd Jøran Kallmyr, Oslo kommune Byrådssekretær Anne Kristin Vie, Oslo kommune Fylkesmann Hans J. Røsjorde, Fylkesmannen i Oslo og Akershus Fylkesordfører Nils Aage Jegstad, Akershus fylkeskommune Ordfører Anita Orlund, Skedsmo kommune Ordfører Georg Stub, Ski kommune			Legg i kurv

3. Hovedregelen

- Hvem er "alle"?
 - I utgangspunktet skal "alle" tolkes bokstavelig, jf. Ot.prp. nr. 102 (2004-2005) s. 119
 - "Det spelar inga rolle om vedkommande er innlending, utlending, ung, gammal, eller om det er ein fysisk eller juridisk person som krev innsyn."
 - Gjelder det ingen unntak?
 - Hva med barn?
 - Eller hva med begjæringer som fremsettes i sjikanehensikt?

4. Oversikt over unntakene

- Unntakene fra innsynsretten er samlet i kapittel 3
 - § 13: Taushetsbelagte opplysninger
 - Slike opplysninger ”er unntekne” frå innsyn
 - Løsningen her skiller seg altså fra forvaltningsloven
 - Stikkord: § 13, § 13b første ledd nr. 1, § 19 (”ikke krav på”)

4. Oversikt over unntakene

- § 14: Organinterne dokumenter
 - Hva som er ett og samme organ må løses på samme måte som i forvaltningsloven § 18a
- § 15: Andre interne dokumenter
 - Svarer til forvaltningsloven § 18b
- Hva med de deler av et dokument som ikke dekkes av noe unntak?
 - Dersom disse delene alene vil gi et klart misvisende inntrykk av innholdet, kan også de unntas, jf. § 12

5. Plikten til merinnsyn

- Offentleglova § 11
 - Første punktum: Plikt til å vurdere merinnsyn
 - ”Når det er høve til å gjere unntak frå innsyn, skal organet likevel vurdere å gi heilt eller delvis innsyn.”
 - Annet punktum: Retningslinje om skjønnet
 - ”Organet bør gi innsyn dersom omsynet til offentleg innsyn veg tyngre enn behovet for unntak.”

6. Saksbehandlingen

- Kravet og behandlingen av det
 - Innsyn kan naturligvis kreves skriftlig eller muntlig, jf. § 28 første ledd
 - Loven stiller visse krav til spesifisering, jf. § 28 annet ledd
 - ”Innsynskravet må gjelde ei bestemt sak eller i rimeleg utstrekning saker av ein bestemt art.”
 - Innsynsbegjæringen må avgjøres av det organ som mottar den, og den må avgjøres raskt, jf. § 29

6. Saksbehandlingen

- Ved innvilgelse: Hvordan skal innsyn gis?
 - Offentleglova § 30 første ledd:
 - ”Organet fastset ut frå omsynet til forsvarleg saksbehandling korleis eit dokument skal gjerast kjent. Det kan krevjast papirkopi eller elektronisk kopi av dokumentet”
 - Kan det tas betaling?
 - Offentlegforskrifta § 4
 - ”Det kan krevjast betaling for innsyn i form av vanlege avskrifter, utskrifter eller kopiar til papir, og for utsendinga, når talet overstig hundre ark i A4-format i éi sak.”

6. Saksbehandlingen

- Ved avslag: Krav om begrunnelse og klagerett
 - Avslag skal være skriftlig og vise til grunnlaget for avslaget, jf. § 31 første og annet ledd
 - Utfyllende begrunnelse kan kreves, jf. § 31 tredje ledd
 - Manglende svar anses som avslag
 - Avslag kan påklages til overordnet organ, jf. § 32
 - Klagefristen er tre uker, jf. henvisningen til forvaltningsloven kapittel VI

7. Virkningen av uriktige avslag

- Hva skjer om innsyn nektes med urette?
 - Beslutningen om å nekte innsyn
 - Avslås en innsynsbegjæring med urette, er avslaget ugyldig og det kan angripes – ved klage eller søksmål
 - Får avslaget noe å si for eventuelle andre avgjørelser?
 - Har man bedt om innsyn i andre saker for å avklare hvorvidt det foreligger usaklig forskjellsbehandling, vil ikke nektelsen utgjøre noen prosessuell feil i den saken
 - Vedtaket kan imidlertid bli ugyldig for det